

FI lausuntopyyntö VV

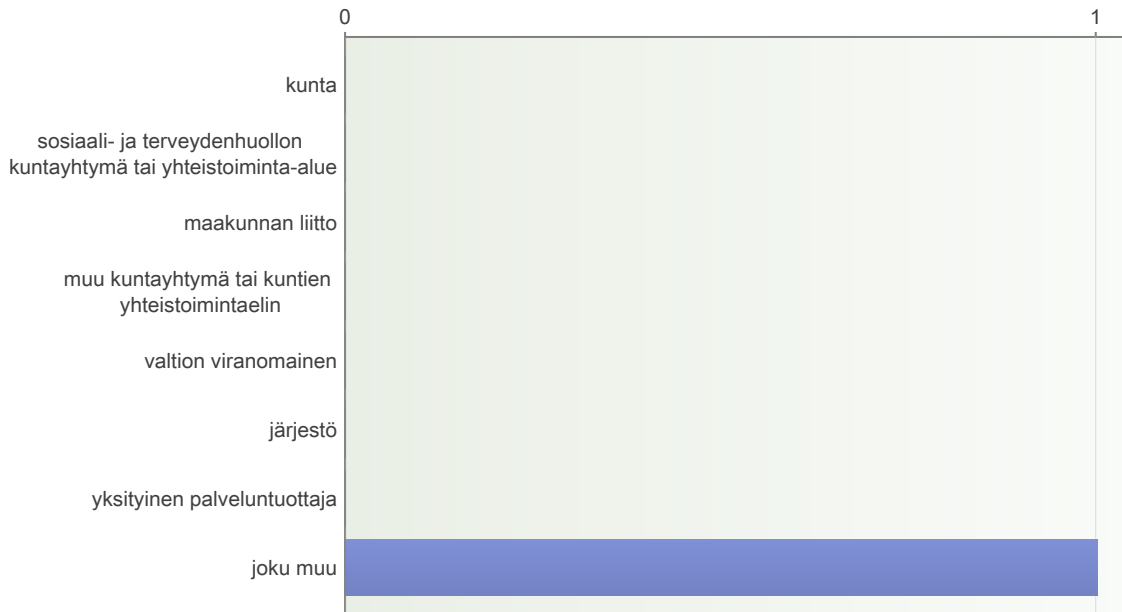
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Haukka Anna	Haukka Anna			

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

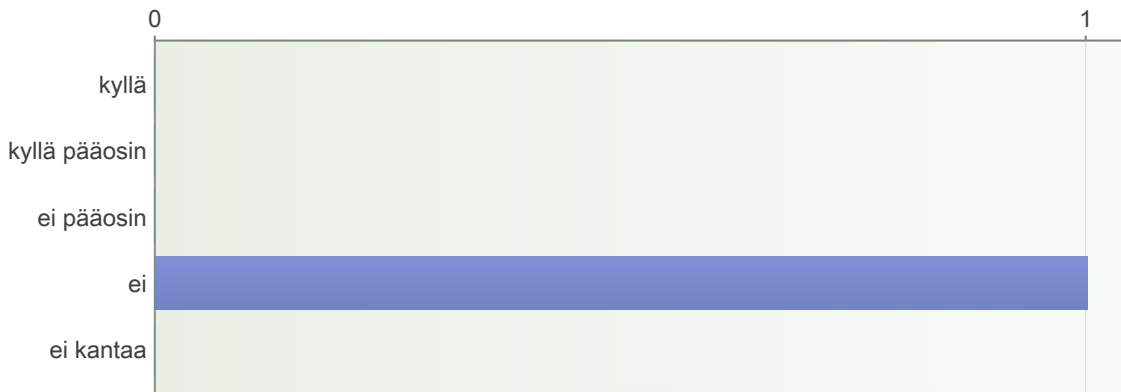

Avoimet vastaukset: joku muu

- kansalainen

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

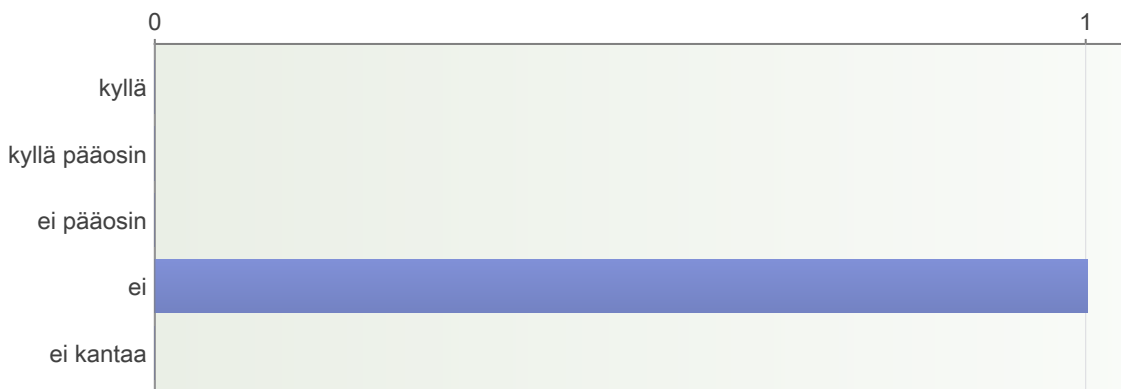
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistamisen tavoitteena on ohjata kansalaisia käyttämään sosiaali- ja terveystalvueluita digitaalisina - tällä hekellä ohjelma-alustat ovat huonosti suunniteltuja, vastauksien löytäminen hidasta - siten digitalisaatio ei lisää hyvinvointia. Jos palvelut eivät ole helposti saatavilla, osa kansalaisista ei jaksa yrittää, vaan jäävät palvelujen ulkopuolelle. Nykyisten suun terveydenhuollon kustannusten määrittäessä SOTE:n asiakasmaksut -päädytään suun terveydenhuollon asiakasmaksuissa kohtuuttomiin hintoihin ja hoitoon hakeudutaan liian myöhään. Työterveyden jäädessä SOTE-toiminnassa ns. ulkopuolelle on ilmeisesti tarkoitus työntekijöiltä kerätyillä rahoilla kustantaa heidän työterveyshuolto, joka nykyisinkin antaa vain työterveyspalveluja, kun akuutit tai kroonisten sairauksien hoito haetaan joko yksityiseltä tai julkiselta tuottajalta.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

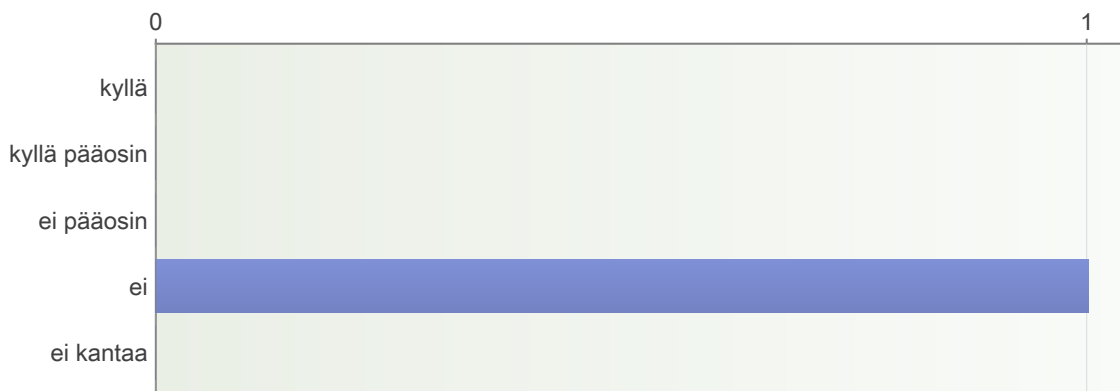
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos Sote-palvelut on valittava heti vuoden 2019 alussa, osa kansalaisista ei muista palveluja hakea ja niinpä heille osoitetaan palvelujen tuottaja. Tämä on hyvin erikoinen käsitys valinnanvapaudesta.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

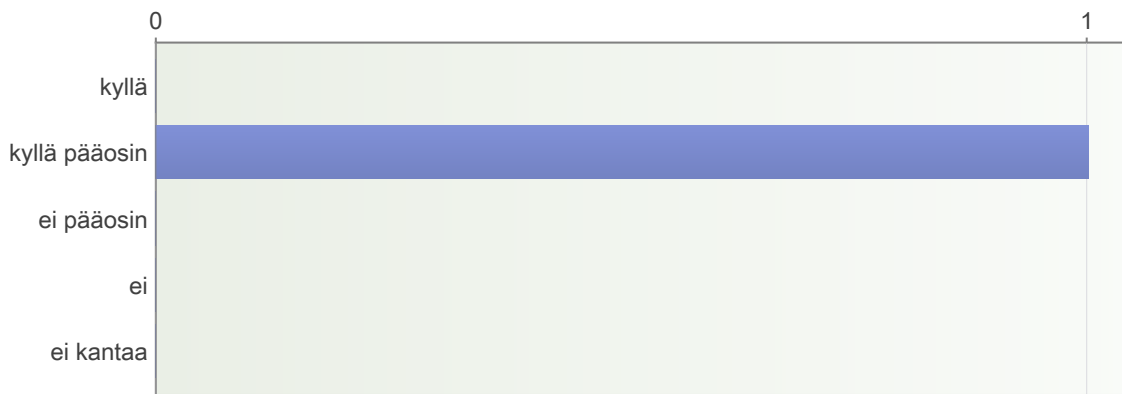
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-suunnitelmassa palvelukeskus määrittää, voiko asiakas saada mm. erikoislääkäripalveluja. Nykysin kansalainen voi sairastuessaan hakeutua suoraan erikoislääkärin palveluihin (yhteiskunnan antaessa pienen tuen palveluille). Kumpi vaihtoehdosta toteuttaa asiakkaan valinnanvapautta? Sote uudistuksen myötä vain omalla rahalla voi olla mahdollisuus mennä suoraan erikoislääkärille. Suun terveydenhuollon palveluiden jäädessä laajan valinnan vapauden piiriin on kysyttävä, voivatko maakuntien yhtiöt (joissa ehkä suun terveydenhuollon palveluja on) tarjota palveluja kuten yksityisektori eli rahalla asiakas saisi ostaa palveluja maaakunnan yhtiöltä? Sote-uudistus on mielestäni kansalaisia holhoavamalli.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

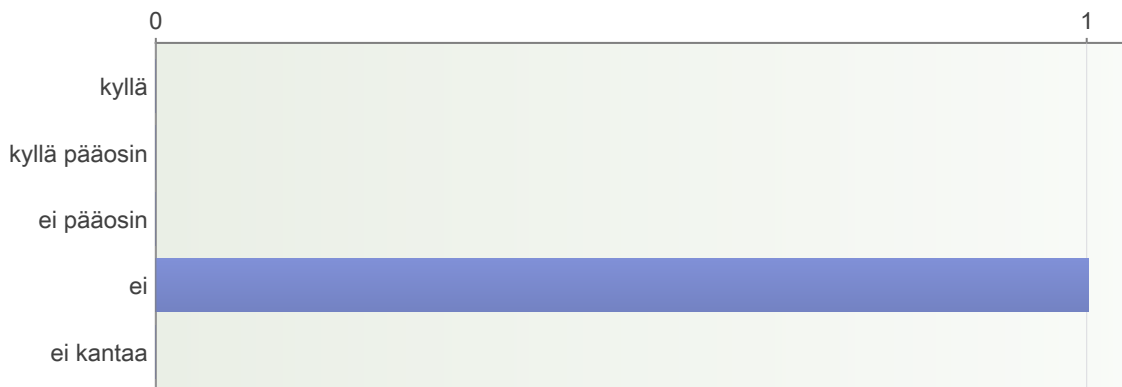
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onnistuakseen laaja-alaisia palveluita voidaan tuottaa onnistuneesti, jos henkilöstöresurssit ovat riittävät. Mutta miten käy asiakkaan suun terveydenhuollon palveluiden, jos asiakasmaksujen suuruus estää hoitoon hakeutumisen? Laaja-alaisia palveluja annetaan jo nyt. Nykyisin kuntapalveluissa ns. hankintalaki on kuitenkin vaikeuttamassa palveluiden jatkuvuuden varmistamista asiakkaalle.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

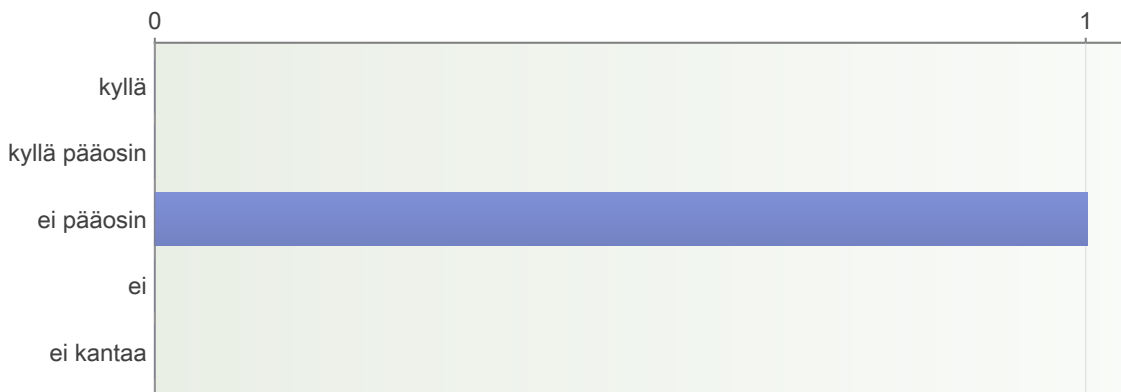
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksella säästöjä ei saavuteta, jos maakuntien kustannusohjaus ei ulotu yksityisten palveluiden tuottajiin esim. vaatimuksella noudattaa hankintalakia. Epätasa-arvoisuutta lisätään, kun suusairauksien hoidoista kansalaiset maksavat enemmän kuin nyt. Mutta on muistettava, että yksikanavaisenrahoitusjärjestelmän mallia ei ole vielä päätetty. Mielestäni alussa olisi suunniteltava rahoitustamallia, jossa kannustetaan ehkäisevän terveydenhuollon käynteihin esim. annetaan palveluseteli mm. suun tutkimuskäyntiin tietyllä aikajaksolla vrt Ruotsin malli (Ruostin malli oli alussa kallis eikä vähentänyt kustannuksia)

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

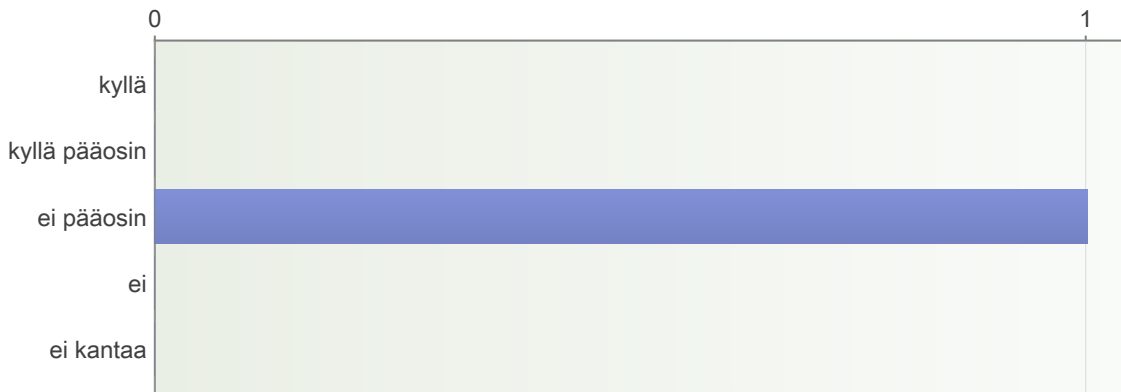
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vain harvat kansalaiset järjestöjen kautta ovat vaikuttamassa päätöksen tekoon ja valitettavasti kuntalaisen kokemuksena on, etteivät päätöksen teossa lopulta olla kiinnostuneita kansalaisten ehdotuksista. Maakunta on vielä kaukaisempi hallintorakenne kuin kunta. Siten maakunnan päätöksen teko ei tule olemaan palveluita tarvitsevien etuja ajava organisaatio vaan poliittinen elin.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

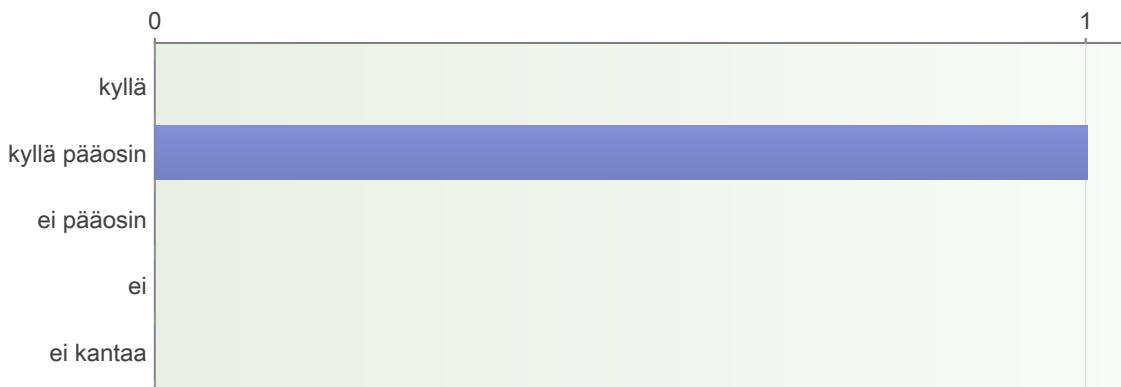
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuovatko uudet toimintavat tai palveluinnovaatiot lisää terveyttä? Asiantuntijaorganisaatiot, joilta on asioita kysytty eivät vastauksia luettaessa ole perhtyneet nykyisiin palveluiden tuotamalleihin. Terveydenhuollossa käyttöön otettu lääketieteellinen teknologia on lisännyt terveyttä, lyhentänyt hoitajaksoja. Mutta ehkäisevään sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan tarvitaan uusia toimintamalleja vähentämään mm. terveyseroja - riittävätkö SOTE:n henkilöstöresurssit ja mahdollistavatko eri tuottajamallit varmistamaan ehkäisevän toiminnan asikaalle oikeaan aikaan?

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollon asema jää epäselväksi etenkin kouluterveydenhuollon osalta.

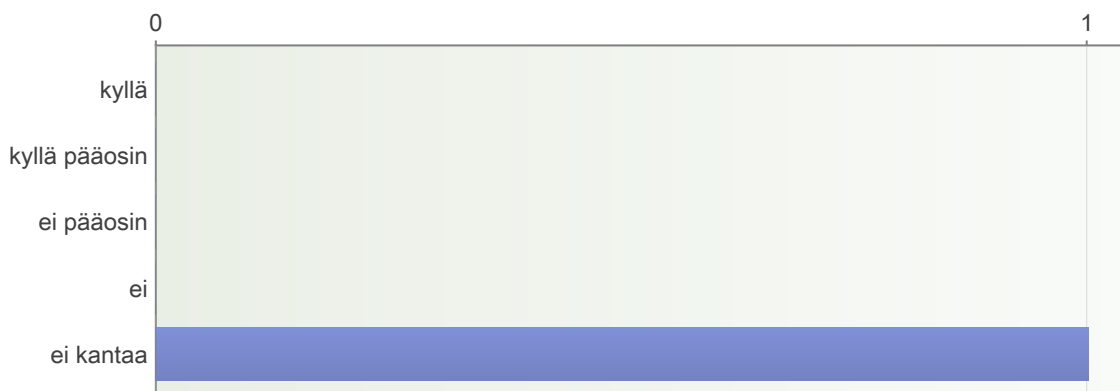
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollon asema ja suu sairauksien hoidon erityisalojen palvelujen tuottaminen perusterveydenhuollossa on jäänyt epäselväksi. Suun terveydenhuollon toiminnan varmistaminen kouluterveydenhuollossa ei tainnut vielä olla lakiluonnoksessa kirjoitettuna. Merkittävä terveyseroja vähentävä suun terveydenhuollon palvelu on ollut ilmainen lasten suun terveyden ja hampaiden oikomishoito - onnistuuko tämä enää SOTE-toiminnassa?

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

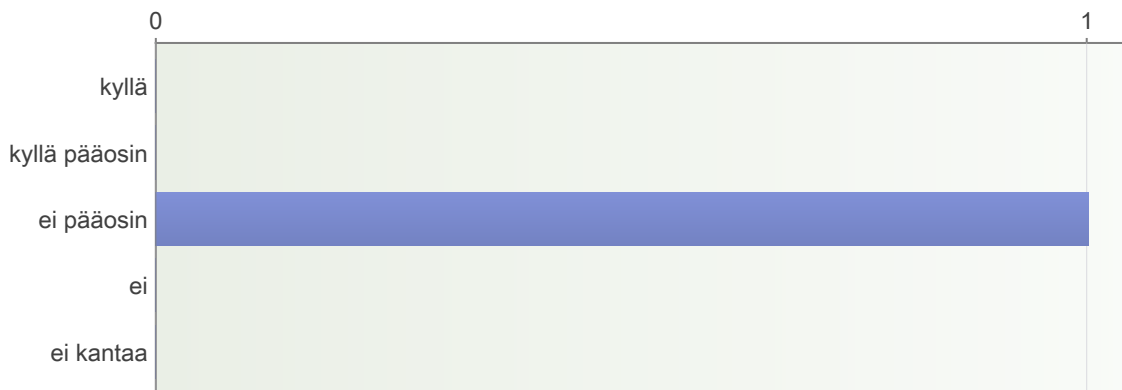
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rahoitusmallista ei vielä ole päätetty eikä laissa oteta kantaa miten hankitalakia sovelletaan eri palvelujen tuottajiin.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

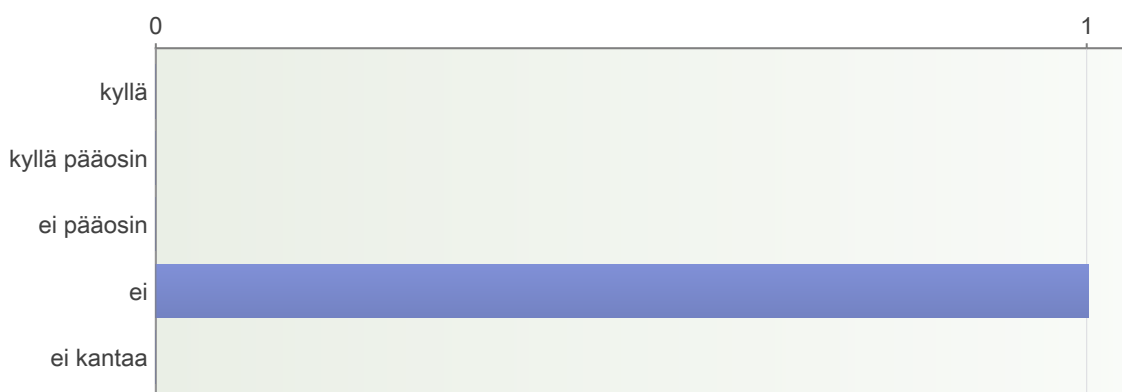
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On erikoista, että toinen palvelun tuottaja antaa maksusetelin asiakkaalle hänen siirryessään toiselle tuottajalle, kun omassa toiminnassa ei ole ko palvelua.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

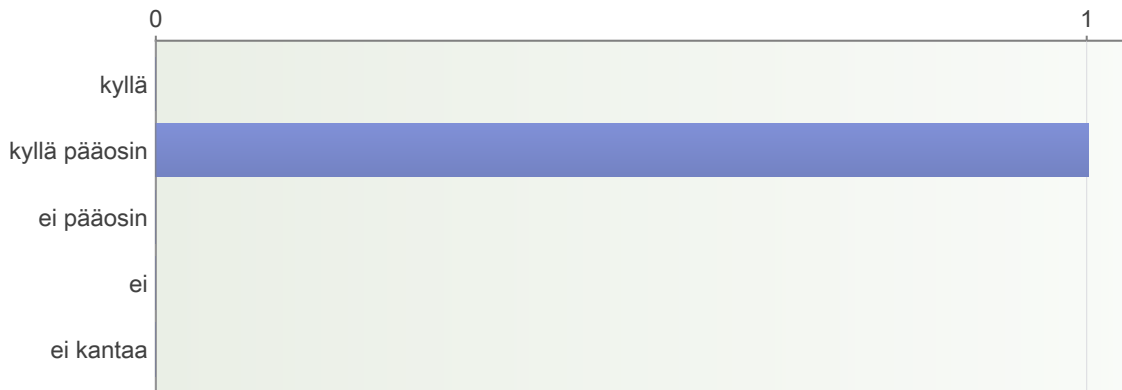
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos maksusetelit eivät korvaa todellisia kustannuksia (vrt nykyiset erikoissairaanhoidon maksut) ja palvelujen hinnastot eivät ole helposti saatavilla ei asikaalla ole mahdollisuutta vaikuttaa...

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

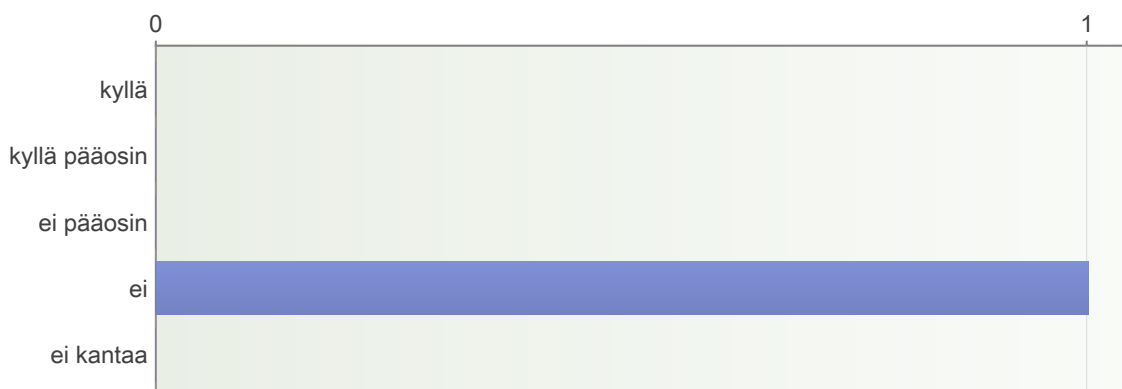

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

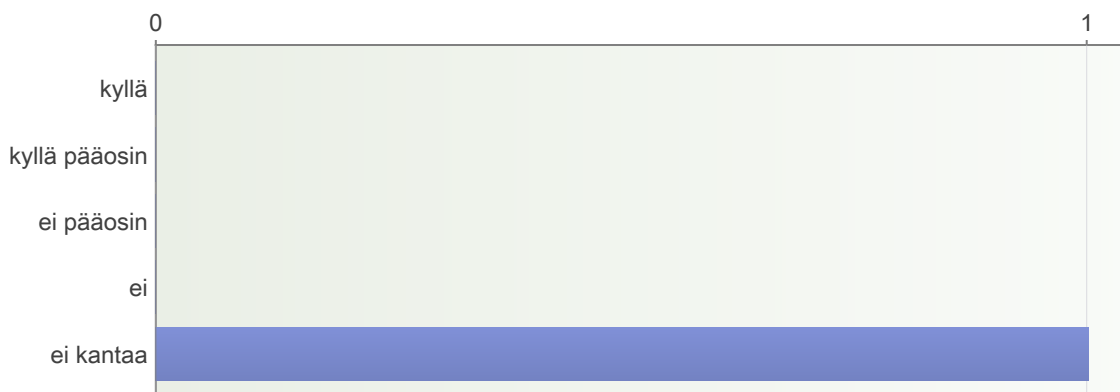

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

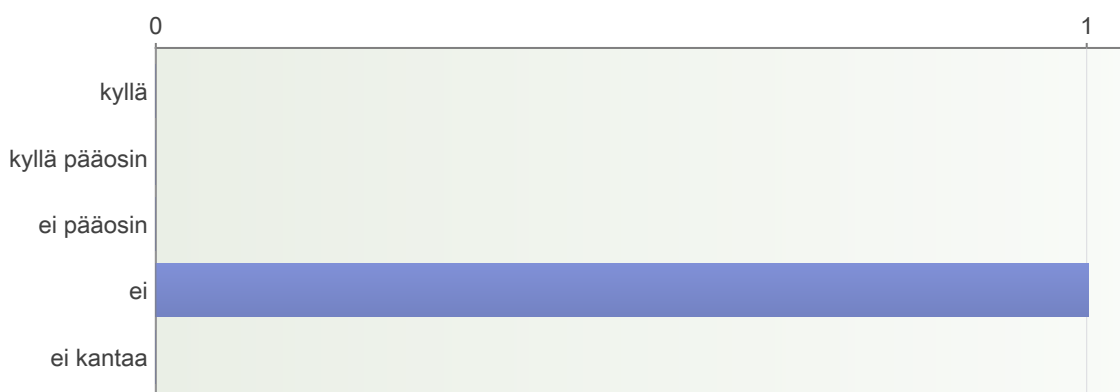

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

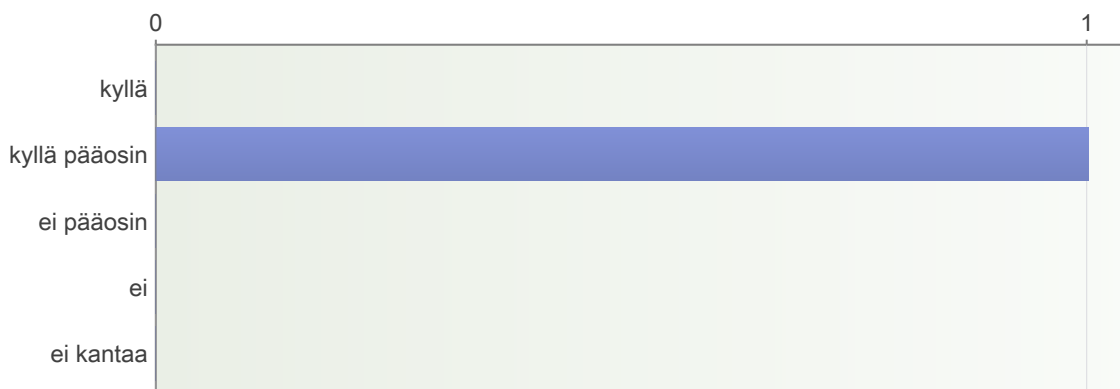
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos mahdollisuudesta käyttää asiakasseteliä päätetään peruspalveluissa, ei asiakas voi olla varma saako hän asiakassetelin.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

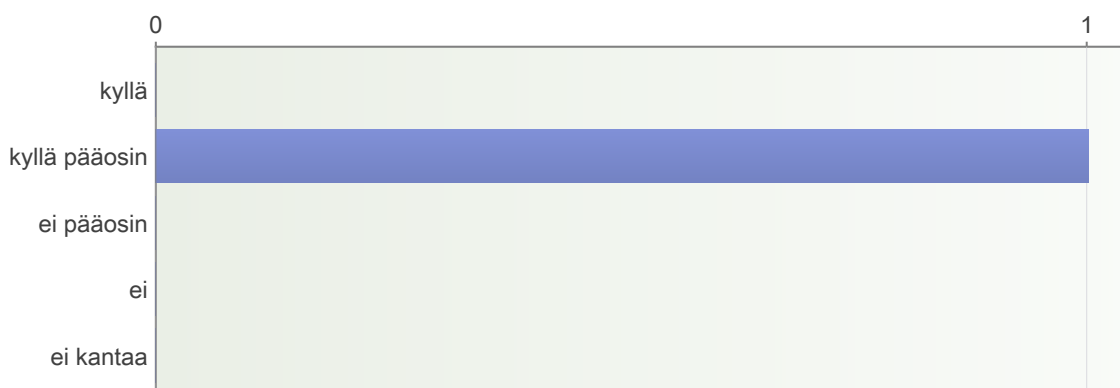
Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

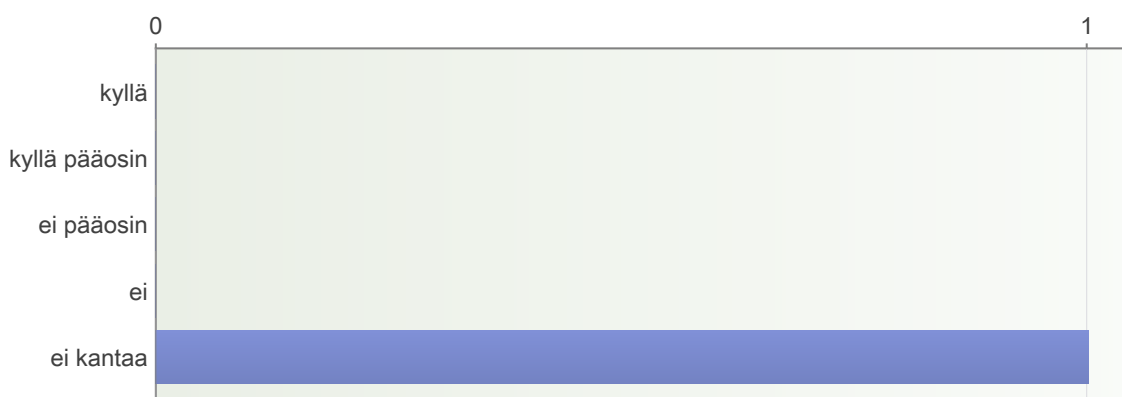
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuettu päätöksenteko ei saa olla pakollista vaan mahdollisuus.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

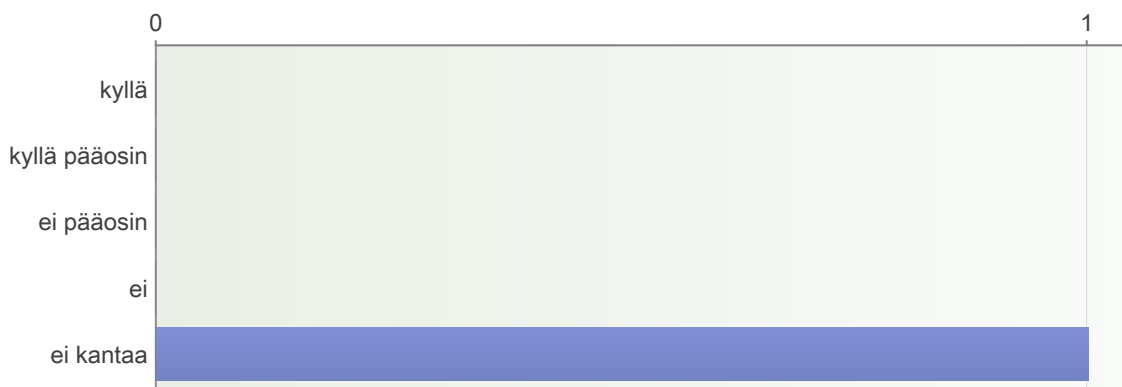

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

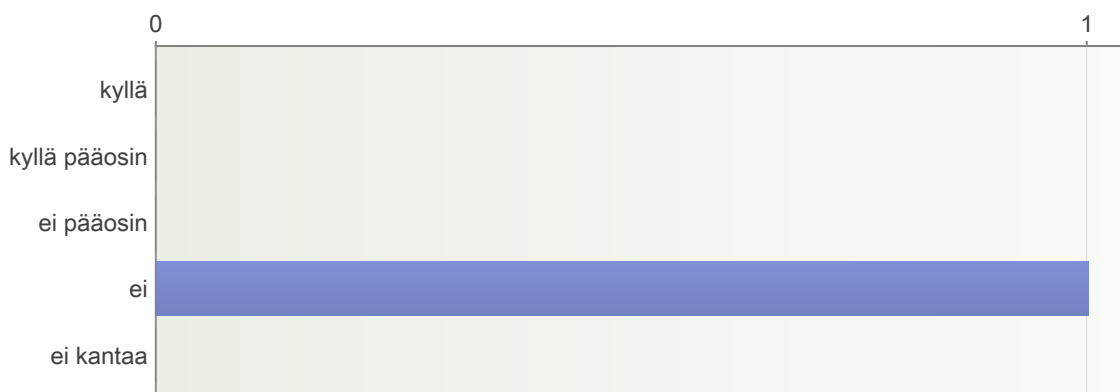

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

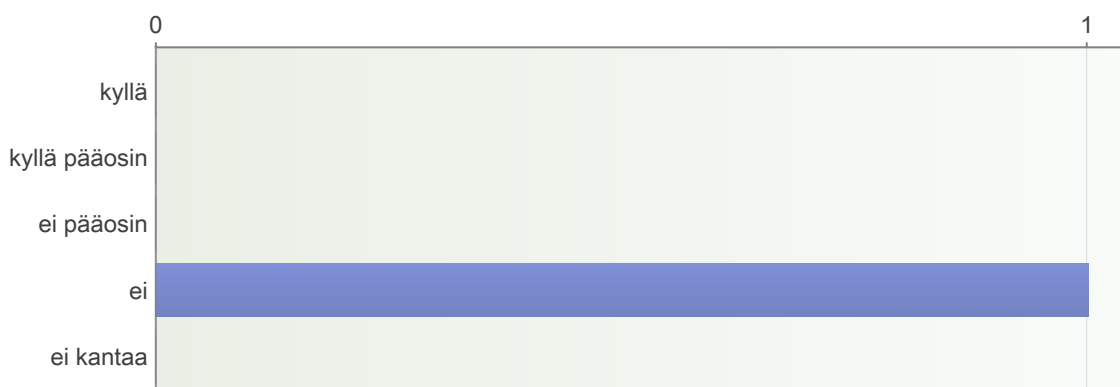
Vastaajien määrä: 1

- Mikään sääntö tai EU:n direktiivi ei velvoita maakuntaa yhtiöittämään palveluja.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

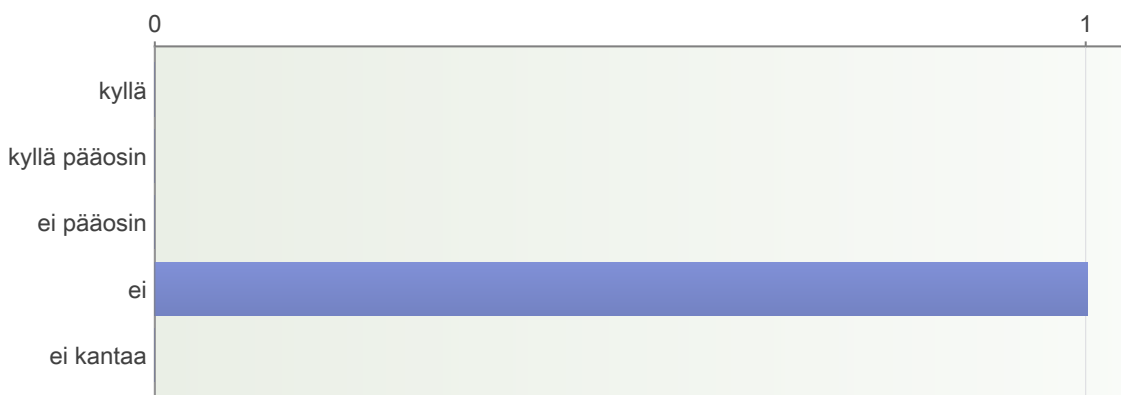
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kansalaisen näkökulmasta teksti on sekavaa. Korvausmäärien perusteita ei ole tarkennettu riittävästi, jotta voisi vastata kysymykseen. Jos kukin maakunta voi itse päättää korvausjärjestelmien suuruuteen eivät asiakkaat ole yhdenvertaisia Suomessa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita käyttäessään.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

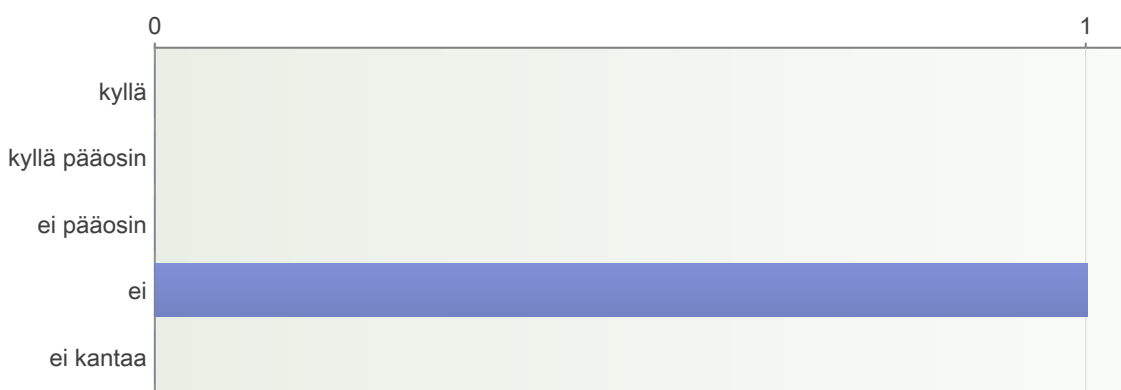
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusuoritusta maakunnalta tuottajalle ei ole määritetty kuin asikassetelissä.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

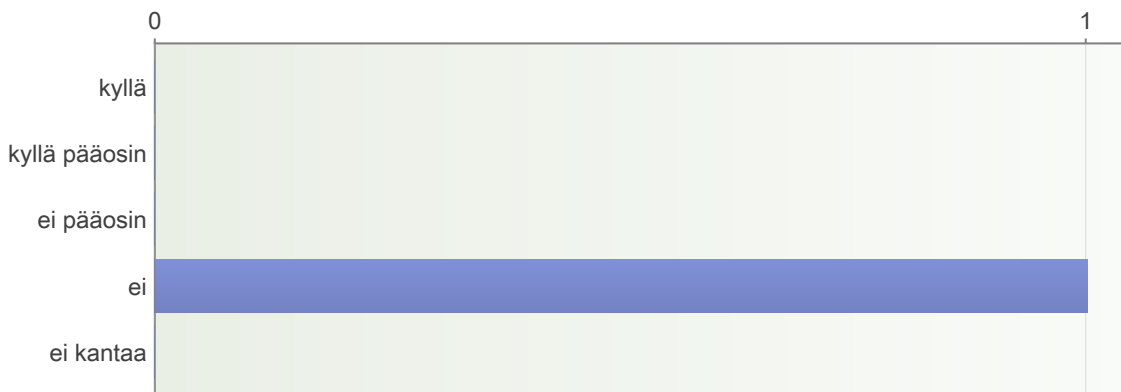
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos maakunnan asukas ei ole valinnut maakunnan liikelaitoksen perustason toimipistettä viimeistään 14 päivää ennen tuotantovastuun siirtymistä maakunnan liikelaitokselle, maakunnan on osoitettava asukkaalle maakunnan liikelaitoksen perustason toimipiste, joka on parhaiten asukkaan saavutettavissa. Tässä on kyse holhoamisesta ja tämä rajoittaa asiakkaan valinnan vapautta, koska olisi heti toiminnan alkaessa valittava palveluntuottaja. Laissa jää epäselväksi voiko palveluntuottajaa vaihtaa, milloin haluaa vai onko asiakas sitoutettu tiettyyn tuottajaan tietyksi ajaksi.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

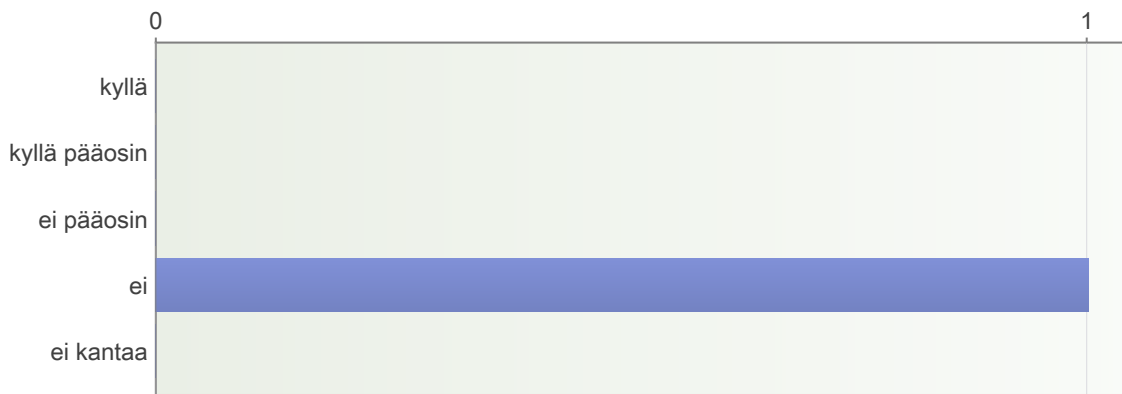

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hankintalain käyttövelvoite puuttuu tai kannanotto miten estetään asikaan valikoituminen.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

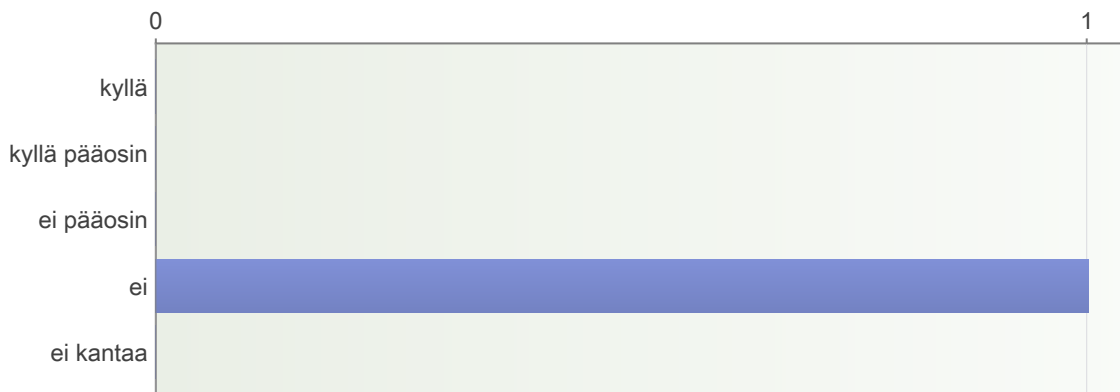
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Jos palveluiden tuottajat sitoutuvat huolehtimaan asiakkaistaan, kaikki toteutuu kuten nyt. Aina lopulta palveluiden saatavuuten miten henkilökunta ottaa vastuuta tehtävästään.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

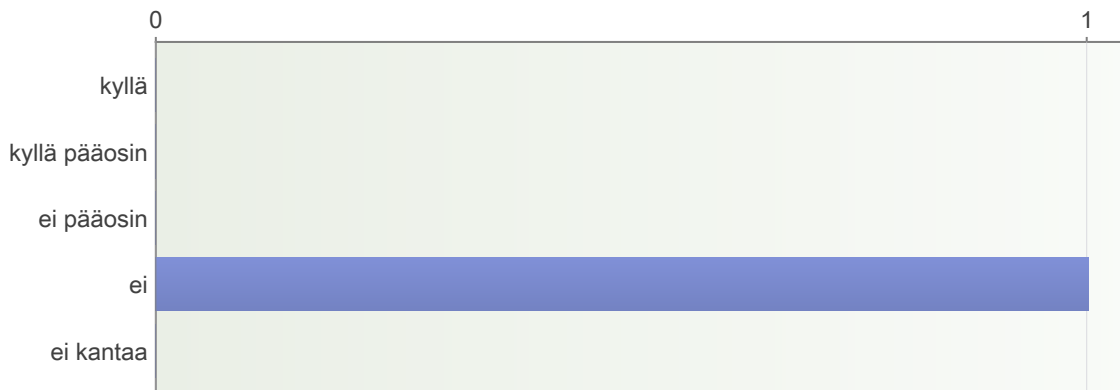
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuolto ollaan sijoittamassa välitilaan ehkä osaperuspalveluita ehkä ei tai kenelle tarjotaan suun terveydenhoito peruspalveluina on lakiehdotuksessa vielä epäselvä. Tarjottavista palveluista puuttuvat oikomishoito ja protetiikka. Integroituminen muiden palveluiden tuottajien kanssa on estetty ja toimintaa ollaan lakiehdotusten myötä palauttamassa 1960-luvulle sekä samalla lisätään väestön terveyseroja.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Arviointi on ylimalkaista, koska esim. rahoitusmallien kuvaukset ovat vielä suurpiirteisiä.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollossa palveluiden tuottaminen voi muuttua yksipuoliseksi eikä työntekijän erikoisalaan perehtyneisyyttä ja osaamista voida hyödyntää toiminnassa (kustannustehokastapa toimia on mahdollistaa erityisosaaminen: lasten suun terveyden hoito, esilääkityksen käyttö tarvittaessa, erityisalut esim. hampaiden oikomishoito). Pahimmillaan palvelut pirstaloituvat ja maakunnan tuottamissa palveluissa asiakas ei pääse hammaslääkəriin tutkimukseen.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Potilaan valinnanvapautta ollaan rajoittamassa, koska valinta palvelun tuottajasta on tehtävä ns. etukäteen eikä tarpeen mukaan.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollon palveluihin on lisättävä peruspalveluihin oikomishoito (lasten ilmainen hampaiden oikomishoito vähentää väestöryhmien eriarvoisuutta ja on hoitomenetelmänä myös ehkäisevää hoitoa esim. aikuisena purentaelimen ja leukaniveien kipujen vähentyminen ja kotihoidon helpottuminen) sekä protetiikka - vähentäisi terveyseroja aikuisväestössä vrt Ruotsi. Protetiikkaan vuosittai tarkistettava palveluseteli (hoidon tai proteesin osittainen korvaus), joka myönnetään hammaslääketieteellisen arvion perusteella.

Asikasmaksumalleja suunniteltaessa perusta on oltava rahoitusmallissa sekä hoidon kustannuslaskelmissa.